

tül. Sem könyvek, sem emberek, sem idézetek, sem szobrok, sem padok... Talán indításnak jók. Talán a megfordulás első lépéséhez igen. A tisztelet, a tágasság, a béke, a tisztaság csak belülről, a belső harmóniából fakadhat. A szív békéje az

első lépés a forráshoz – mondja másutt a tanító.

NEM NÉZTEM VISSZA. Nem volt rá szükség. Talán majd egyszer elviszem legújabb dedunokánkat a szoborhoz, ha már megnőtt, ha felnőtt lesz, és már nem figyel másra,

mint a szobrokra és a szavakra. Most még mindent lát, tisztel, mert tiszta, tágas és békés, mert még harmóniában van az anyjával. Mert még csak két hónapos.

Farkas István
Dobogókő, 2015. július 17.

Átok és áldás

Anyagias embereknek a misztika nem jelent semmit. Az okos racionalisták inkább badarságnak, megtévesztő hókuszpókusznak tartják, amivel a szélhámosok minden korban visszaéltek. Ha nem pénzt csaltak ki a hiszékenyekből, akkor legalább emberi dicsőségre, mások bámulatára vágytak. Az amerikai mesében kiderül Ózról, a nagy varázslóról, hogy ő is csak csaló volt, aki technikai trükkökkel keltett illúziókat a naiv gyerekekben. (Edisont, a sokoldalú és sikeres föltalálót „menlo-parki varázsló”-nak hívták a kortársak.) Sokáig én is szkeptikusan gondoltam a csodásnak mondott eseményekre, de nem foglaltam állást a misztikával kapcsolatban. Nem zártam ki, hogy a fizikai tapasztalaton és a szellemi fölismeréseken túl léteznek közvetlen lelki élmények, megrázkódtatások vagy megvilágosodások, de soha nem kutattam az emberfölötti hatásokat, mert méltatlannak tartom magamat látásukra. Az ún. véletlenek többféle magyarázatot kaphatnak, ezért Jézus csodáinak, főleg gyógyításainak is lehet racionális, ha nem éppen természetes, de lélektani oka, amiről a legendássá színezett történetek alapján nem mondhatunk abszolút biztosat. A hívőknek elég garancia az egyházi hagyomány, de egy kételkedő, igazságkereső embert csak a közvetlen tapasztalatok képesek meggyőzni bármiről. Ha elég merész, és elkötelezi magát a végső Igazságnak, bejuthat a misztika zárt, nem profanizálható területére, ahol az áldások és az átkok egységet alkotnak.

Fiatalkoromban egyszer olyan élményben volt részem, amelynek nagyságát csak öregkoromban fogom föl, de még most is nehéz beszélni róla. Tanulságul mégis leírom azoknak, akik adnak a szavamra, vagy hasonló, nehezen érthető helyzetbe kerülnek. Egy francia ortodox barátom hívta föl figyelmemet, hogy a moldvai monostorokban léleklátó öreg szerzetesek élnek, ami világszerte egyre ritkábban fordul elő. Mivel én is ortodox szerzetes voltam, Jean arra bátorított, hogy keressem föl a hozzánk viszonylag közeli szent embereket, akiktől tanulhatunk valamit. Néhány barátommal föl is kerekedtünk, és kocsival Erdélyen keresztül eljutottunk Neamtuba, ahol a monostorban számos világi látogató mellett nekünk nem akartak szállást adni. Amikor megtudták, hogy magyarok vagyunk, csak egy öreg orosz apáca révén találtunk helyet egy üres faházban. Hasonló román fogadtatással találkoztunk másutt is, bár mindenütt hangsúlyoztam, hogy én is ortodox pap vagyok. Vagy nem hitték, vagy elutasítottak minket magyarságunk miatt, mert a franciának szinte kezecskéket korábban. A székelyföldi vendégszeretet után kínosan éreztük magunkat Moldvában, de bíztam a léleklátó sztarecekben, akiknek föl kell ismerniük jószándékunkat és őszinte érdeklődésünket. A meglepetések azonban folytatódta.

Két úticélunk közül a sihasztriai monostorban Cleopa atyát akartuk fölkeresni, majd a közeli szkitben (remetétanyán) Paisiét, akiknek a híre eljutott hozzám. Mivel az utóbbi háza alatt vezetett az út, egyik barátommal az az ötletünk támadt, hogy kiszállunk a Volkswagenből, és gyalog kapaszkodunk föl Paisie látására. Útközben favágók igazítottak el a hegycsúcs felé, amelyet Sihlának neveztek. A sztarec tágas faháza valóban egy szikla alatt volt, és valamivel lejjebb, egy szerényebb házban több fiatal szerzetessel, a tanítványokkal találkoztunk. Kissé félve, de tisztelettel mutattak a sztarec háza felé, de nem kísérték föl mesterükhöz. Megértettem őket, amint egy mord öregemberre lertünk, amikor beléptünk nyitott ajtaján. Amikor megtudta, hogy Magyarországról jöttünk, barátságatlansága tovább fokozódott. El akart küldeni magától, de áldását kértem, amit nem tagadhatott meg. Barátom részére is kértem áldást, amit szinte fogcsikorgatva tett meg, majd sietve távozásra kényszerített minket. Megbeszélésünk szerint a hegy túlsó oldalán lévő sihasztriai monostorban találkoztunk útítársainkkal, akik szomorúan közölték, hogy Cleopa váratlanul, még érkezésük előtt elhagyta a helyet, és nem mondta meg, hogy hová megy. A románok viselkedéséből érezhető volt, hogy tudnak vagy sejtenek valamit, ami velünk is összefüggött, de nem beszélhettek róla.

Az események felszíne alatt rejelő titkok csak évtizedekkel később fejtettem meg, miután otthon megismerkedtem egy fekete mágiát űző házaspárral. Az állatorvost több kudarc érte élete során, amit második felesége igyekezett megbosszulni. Szinte diadallal újságolta, hogyan büntette meg sorra ellenségeiket. Ekkor kezdtem komolyan venni az átok hatását, amitől Jézus óvta követőit. Ő kifejezetten arra kérte tanítványait, hogy átokra áldással válaszoljanak, ha nem akarnak a gyűlölet zárt csapdájába esni. Az átok ugyanis nem üres rosszkívánság, hanem olyan éles, lelkileg föltöltött gondolat, amely közvetlenül visszahat az átkozóra, főleg ha nincs igaza. Vagyis ugyanazt kapja vissza, amit másnak kívánt. Itt kezdődik a misztika területe, amire anyagi-racionális magyarázatot nem találunk. Ezért nem értjük például a velünk kapcsolatos „turáni átkot”, pedig nemzeti sorsunkat legalább ezer éve befolyásolja. Ma már tudom, hogy a honfoglalók törzsszövetségét esküvel és átokkal együtt erősítették meg. Összefogásukhoz testvéri fogadalmat tettek, hogy „egy test, egy vér” legyenek, és az égiek áldását kapják meg sorsdöntő vállalkozásukhoz. Az esküt másrészt egy átok egészítette ki, amint azt a kordokumentumok igazolják. Vagyis önmagukra mondtak eleink átkot, ha nem segítenék egymást, amikor egyik vagy másik törzs bajba kerül. Vajk vezér óta ez az átok sújtja népünket és hazánkat.

Az igazán vallásos ember hisz az ima erejében, mert látja kéréseinek a teljesülését is valamilyen, többnyire

meglepő formában. Ugyanis nem az szokott pontosan megvalósulni, amit kér vagy ahogyan kéri, hanem másképpen vagy máskor, amit ember nem befolyásolhat. Ehhez hasonlóan meglepett, amikor megtudtam, hogy a román ortodox egyház (az evangéliummal ellentétben) megengedi, sőt a népszokás is gyakorolja az átkozódást. Mindenki mélyen hallgat róla, talán szégyenlik is egyesek, de még a mi cigányaink is így állnak bosszút, ha sérelem éri őket. Amikor valakinek ellenségei lesznek a Hit-gyülekezetben, a zsoltárok alapján ott is megátkozzák azokat, akik rossz hírust keltik, például a csalódott elszakadókat. Bartus Lászlón, úgy tűnik, fogott az átkuk, hiába került Amerikába: az ottani Népszavában már nem közlik gyalázkodásait. Így állt össze bennem a kép a román sztarecek furcsa viselkedéséről. Nemcsak elzárkóztak a találkozástól, hanem szinte menekültek is előlünk.

Nem kétséges, hogy karizmájuk révén távolról érzékelték jöttünket, de nemzeti mentalitásuk olyan mélyen beléjük ivódott és úgy ellenünk hangolta őket, hogy látni sem akartak minket, pedig semmit sem tudtak rólunk és jószándékunkról. Egyedül magyarságunk irritálta az elvakult román nacionalizmust, amit utunk során többször is tapasztaltunk. Orosz, bolgár vagy görög ortodoxoknál nem éreztem olyan kollektív ellenszenvet, mint a zárkózott, gyanakvó románok között. Főleg a papokban hiányoltam a keresztény szeretetet, de a balkáni gyűlölködés erősebb volt a hitüknél. Gondoljunk a jugoszláviai háborúk tömeggyilkosságaira vagy a mezőségi magyar falvak lemészárlására papi uszítás hatására. Ma sem értjük, hogy Trianon után a területszerzőkben miért lappang engesztelhetetlen gyűlölet irántunk, a vesztesek iránt. Szavakban sem kifejeződő átkozódások terhelik szomszédainkat, amivel szemben védtelenek vagyunk, mert föl sem fogjuk az okokat. Utólag nagy tanulságot adott találkozásom a karizmatikus román sztareccal, de mai látásommal megértem parinte Paisie (azaz P. atya) ijedelmét. Tudta, hogy rosszindulata vissza fog verődni egy ártatlan emberről. Az öreg helyében én kértem volna áldást egy fiatal magyar testvértől,

hogy ne kerüljünk egyszer rossz lelkiismerettel az Örökkévaló elé.

Profán európai naivitásunkban el sem tudjuk képzelni, hogy milyen láthatatlan falak akadályozzák emberi közeledésünket szomszédaink felé. A „művelt Nyugat” korábban primitív babonaságnak ítélte keleti ellenségeink átkozódását, pedig az akkor is hatott Európára, ha nem vettük is észre azonnal. A volt gyarmatok népe, a befogadott menekültek külsőleg sajnálatják magukat és szegénységüket, de irigységgel vegyes ellenszenvvel határolódnak el gettóikban főleg az amerikanizált életstílus vallástalan, dekadens erkölcstelenségétől. A kereszténység felszínes nyugati formái az indulatosabb muszlimokban gyilkos indulatokat váltanak ki, akkor is, ha közöttünk élnek, mert nem akarnak asszimilálódni a jellegtelen multikultihoz. Hasonló gyűlöletet éreztem a nemzeti hagyományokat legjobban őrző román és szerb paptársak nem kis részéről. Ez a vallási köntösbe burkolt balkáni ellenszenv sokáig a törökök elleni védekezés egyetlen szellemi fegyvere volt, de területszerző szomszédaink tovább használják magyar kisebbségeik ellen is. Átkukkal szemben azért nehéz védekezni, mert mi a múltban inkább megvetettük vagy elszenvedtük ellenségeinket, ha nem tudtuk legyőzni őket. A katedrálisokat építő ortodoxiával szemben mi legfőljebb a szentimentális csíksomlyói búcsút tudjuk fölmutatni évente egyszer-kétszer. A mi nemzeti összefogásunkból hiányzik a léleklátó karizmatikusok, a mindannyiunkat ébresztő, vezető, megtartó szellemi hatalmak. Igazi lelki háború folyik láthatatlan, csak erkölcsileg érzékelhető szinten.

Fogyatkozásunk Erdélyben is azt mutatja, hogy rosszul állunk. A magyarok civakodásain ellenségeink csak gúnyolódnak: „Édes Erdély, itt vagyunk, hogyha baj van elhagyunk.” A helyzetet csak az tudna változtatni, aki bennünket is fölemelő áldássá tudná fordítani az ellenünk irányuló kollektív átkot. Amíg nem leszünk misztikusok vagy legalább vallásosok, addig nincs esélyünk a nemzeti gyűlölködés ellen. A két román sztarec megérezték, hogy jóindulatunkat és hitbeli védettségünket nem tudják legyőzni, sőt menekülniük kellett az általam képviselt orosz pravoszlávia elől is. Ehhez a tanulsághoz egyéni érintettségem szintén hozzásegített, ugyanis fiatal papként egyszer magam is elkövettem az átkozódás bűnét. Akkoriban türelemmel, szeretettel foglalkoztam egy miskolci gimnazistával, aki beszélgetéseink hatására a papi hivatást választotta. De nem az ortodox út mellett döntött, hanem a görög katolikusoknál jelentkezett. A balkáni ortodox mentalitás (tudat alatti?) hatására megsértődtem, és rosszat kívántam a fiúnak: ne legyen eredményes a szolgálata. Néhány évvel később jöttem rá, hogy az átok engem fogott meg: engem fosztottak meg szolgálatomtól. Hogy nem lett ebből személyes tragédia, hanem egy új korszak kezdete, azt Isten irgalmának köszönhetem. Ebben erősít meg lehetőségeim, kapcsolataim és feladataim bővülése. Még betegségem is új fölfedezésekhez segített, éppen ahhoz a misztikus látáshoz, amely a látható felszín alatt zajló láthatatlan küzdelmeket érzékeli. Az abszolút Igazság misztikus fegyvere, amiről a legokosabbak sem tudnak, elérhető közelségbe került, és a nemzeti sorskérdésekre vonatkozó imák meghallgatásra találtak. Szinte hihetetlen, milyen legyőzhetetlen hatalmat tud adni választottainak a Szentlélek vezetése és vigasztalása. Ez a misztikus fegyver azonban magát az önkritikátlan, magabiztos fegyverforgatót is megsebzí, ezért nem élhet vele kedve szerint.

P. Gábor Mózes